

Adviesraad
Sociaal Domein
Zoetermeer

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zoetermeer
Postbus 15
2700 AA Zoetermeer

Onderwerp: Adviesaanvraag Woonzorgvisie

Telefoon 06 2570 8767
Adviesraadsociaaldomein@zoetermeer.nl

Datum
31 augustus 2021

Uw kenmerk
-

Ons kenmerk
Adviesraad sociaal domein
2021 - 03

Geacht College,

De Adviesraad Sociaal Domein is in de vergadering op 8 juni 2021 bijgepraat over de Woonzorgvisie Zoetermeer. In de woonzorgvisie wordt ingegaan op trends en ontwikkelingen rondom wonen, zorg en welzijn, de visie hierop en de woonzorgopgave die hieruit voortvloeit. Het bevat een analyse van de woonzorgopgave tot 2030 met een doorkijk richting 2040 en een inventarisatie van behoeften, wensen en verwachtingen.

Algemeen

De Adviesraad is van mening dat de huidige woningmarkt, de demografische ontwikkelingen en de situatie op de arbeidsmarkt aanleiding geven voor het ontwikkelen van een woonzorgvisie voor Zoetermeer. De ASD ondersteunt het initiatief hiertoe van de gemeente. We onderschrijven voorts de gekozen brede aanpak waarbij de problematiek in samenhang wordt bekeken.

In de concept-woonzorgvisie ligt de focus op het - zo lang mogelijk of weer - zelfstandig wonen van kwetsbare inwoners. Deze beleidskeuze is begrijpelijk en wordt door onderzoek geschraagd. De verwachting is dat het aantal kwetsbare inwoners de komende jaren fors zal toenemen.

De woonzorgvisie benoemt een groot aantal beleidsopties. De ASD adviseert om hierbij een prioritering aan te brengen gezien de beperkte financiële middelen die er naar verwachting zullen zijn.

Het vertrekpunt

De gemeente kiest voor een regierol die moet leiden tot een aantal noodzakelijke oplossingen de komende jaren. De ASD vindt deze benadering te beperkt. De ASD schat in dat er onder de inwoners van Zoetermeer een flink potentieel is van waaruit zelf initiatieven kunnen worden ontwikkeld om woonzorg vormen te realiseren. Denk bijvoorbeeld aan groepen ouderen of een groep ouders die voor hun (volwassen) kinderen met een beperking een geschikte woonomgeving willen ontwikkelen.

Groepen inwoners die zelf het initiatief nemen en zelf de regie voeren. Hierbij past geen regierol vanuit de gemeente (of vanuit een voorziening) maar wel een actieve ondersteunende en faciliterende rol. Waar geen eigen initiatieven ontstaan is een actieve rol van de gemeente natuurlijk wel gewenst.

De gemeente hecht grote waarde aan samenwerking met diverse partijen. De ASD ondersteunt graag deze inzet om door samenwerking gebruik te maken van de kwaliteiten van de diverse betrokken partijen. De gemeente verwacht daarbij dat samenwerkingspartners over eigen grenzen heen stappen wanneer nodig. De vraag is hoe reëel dat is en wat de opties zijn bij het uitblijven van noodzakelijke samenwerking. Een regierol impliceert immers dat de gemeente wanneer nodig doorpakt.

Wijkgerichte aanpak.

In de woonzorgvisie wordt als richting bepaald dat alle wijken een meer diverse burger-samenstelling (van kwetsbaar tot niet kwetsbaar) zullen moeten krijgen. Een zodanige samenstelling dat mensen elkaar, meer dan nu, onderling kunnen ondersteunen. Deze beleidskeuze heeft een behoorlijke impact op alle inwoners in onze gemeente. De ASD ondersteunt deze keuze mits een aantal randvoorwaarden goed zijn ingevuld.

In dit kader onderschrijft de ASD het in de woonzorgvisie beschreven belang van de ontwikkeling van een grote diversiteit aan woningen (hofjes, serviceflats, hernieuwde aanleunwoningen etc.), het accent op levensloopbestendige woningen en de aandacht voor de leefomgeving, als zijnde een belangrijke randvoorwaarde. Het bevorderen van de gewenste doorstroming en de inzet van innovatieve ontwikkelingen als domotica mag meer aandacht krijgen.

Als tweede belangrijke randvoorwaarde geldt dat er een adequaat voorzieningenniveau beschikbaar is voor de wijken. Voorzieningen gericht op professionele ondersteuning en zorg wanneer nodig, op mantelzorgondersteuning (respijtzorg), en een voorziening (soort makelaarsfunctie) die groepen inwoners ondersteunt bij het realiseren van hun eigen initiatieven. Deze laatste functie om ervoor te zorgen dat meer inwoners, niet alleen mensen met een beperking maar vooral ook ouderen, in staat zullen zijn om initiatieven te ontplooiën en de doorlooptijden voor realisatie te bekorten (de huidige doorlooptijd bedraagt 7 tot 10 jaar).

Een derde randvoorwaarde voor een succesvol woonzorg-beleid is het beschikbaar zijn in Zoetermeer van voldoende professionele zorgverleners en mantelzorgers. De olopende spanning op de arbeidsmarkt (tekort aan professionele zorgverleners) maar ook de terugloop (relatief) van het volume aan mantelzorgers is toenemend problematisch.

Wat het eerste betreft zou de gemeente Zoetermeer kunnen zoeken naar mogelijkheden (voorrang?) om op het gebied van huisvesting de onmisbare professionals tegemoet te komen door een passend aanbod. Zodat meer mensen er voor kiezen zich in Zoetermeer te vestigen en hier te gaan werken.

Heldere communicatie en open dialoog met alle inwoners (niet alleen belangenorganisaties) om zo de noodzaak en betekenis van het woonzorgbeleid te laten landen is een vierde belangrijke randvoorwaarde.

Het belang van een wijkgerichte aanpak is er soms en soms heeft een dergelijke aanpak weinig toegevoegde waarde. De ASD raadt aan om de wijkgerichte inzet te gebruiken als middel en niet als doel op zich. En dus kritisch te kijken waar een wijkinzet toegevoegde waarde heeft en waar een stedelijke aanpak evengoed of beter, efficiënter, kan werken.

Leefbaarheid.

Het onder druk staan van de leefbaarheid in wijken is niet (alleen) toe te schrijven aan de kwetsbaren die daar wonen. Hiermee worden kwetsbaren gestigmatiseerd als zijnde degenen die voor overlast zorgen. Overlast is een complexer probleem dat meer raakvlakken lijkt te hebben met individualisering en desintegratie dan met kwetsbaren. Servicecentra en inlooppunten in de wijk, zoals in de notitie wordt aangegeven, kunnen zeker bijdragen aan de leefbaarheid, aangevuld met een goed ontwikkelde opbouwwerk-functie. Recent zijn een aantal functies op wijkniveau gebundeld in "Inzet". Een ontwikkeling die voor verdere versterking op wijkniveau van de sociale infrastructuur kan worden benut.

Financiering.

De financiering van dat wat straks nodig is wordt in de woonzorgvisie open gelaten. Begrijpelijk daar de uitvoeringsagenda nog moet worden ontwikkeld. Wel hebben keuzes in deze visie financiële implicaties. Zo kan een goede afstemming tussen wat op wijkniveau en wat op stedelijk niveau moet worden ingezet kosten besparen. Voorts kosten wooninitiatieven van en onder regie van inwoners doorgaans minder dan het aanbod van een professionele zorgorganisatie voor dezelfde groep.

De aanbevelingen van de ASD:

1. De regierol van de gemeente nader inkleuren met aandacht voor het kunnen doorpakken bij uitblijvende of onvoldoende samenwerking met partijen.
2. Naast een regierol vraagt een actieve stimulerende en faciliterende rol t.b.v. burgerinitiatieven meer aandacht.
3. De ASD ondersteunt het gericht zijn op het zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen, in wijken met diversiteit (kwetsbaar - niet kwetsbaar) mits een aantal randvoorwaarden nader worden ingekleurd.
4. De ASD onderschrijft het realiseren van een grote diversiteit aan woningen. Het stimuleren van de doorstroom en innovatie (domotica) vragen meer aandacht en concrete actie.
5. De woonzorgvisie heeft gevolgen voor alle wijken. De ASD adviseert het voorzieningenniveau (mantel-zorg-ondersteuning en wooninitiatieven) te versterken om het voorgestane beleid tot een succes te maken.
6. De ASD adviseert om het groeiende tekort aan zorgmedewerkers aan te pakken, bijvoorbeeld door het geven van voorrang bij huisvesting aan deze onmisbare beroepsgroep.
7. Omdat de woonzorgvisie iedereen aangaat vraagt heldere communicatie m.b.t. de verwachtingen vanuit de gemeente en een open dialoog met alle inwoners, aandacht.
8. De ASD onderschrijft het belang van servicepunten / inloopcentra in de wijk ter versterking van de sociale infrastructuur.

9. De ASD zet een vraagteken bij het wijkgericht organiseren als doel op zich. Een stedelijke benadering kan soms beter en efficiënter werken.

10. De ASD adviseert een prioritering aan te brengen in de beleidsopties

Graag ontvangen wij binnen 4 weken uw reactie op dit advies. Natuurlijk staan wij open voor een gesprek en willen wij graag betrokken blijven bij het onderwerp .

Hoogachtend,
Namens de Adviesraad sociaal domein Zoetermeer

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Saar Spanjaard', written over a circular stamp or mark.

Saar Spanjaard,
Voorzitter